

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Hallituksen esitys eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskeväksi lainsäädännöksi

Talousvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Hallituksen esitys eduskunnalle tuotteiden ja palvelujen esteettömyysvaatimuksia koskevan direktiivin täytäntöönpanoa koskeväksi lainsäädännöksi (HE 41/2022 vp): Asia on saapunut liikenne- ja viestintävaliokuntaan lausunnon antamista varten. Lausunto on annettava talousvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunta on kuullut:

- hankepääällikkö Emilia Sormunen, sosiaali- ja terveysministeriö
- ylitarkastaja Sakari Jarva, liikenne- ja viestintäministeriö
- suunnittelija Roosa Patrakka, liikenne- ja viestintäministeriö
- johtava asiantuntija Susanna Metsälampi, Liikenne- ja viestintävirasto
- johtava asiantuntija Päivi-Maria Virta, Liikenne- ja viestintävirasto
- erityisasiantuntija Mattias Lindroth, Suomen Kuntaliitto
- saavutettavuusasiantuntija Tapio Haanperä, Kehitysvammaliitto ry
- toimitusjohtaja Elina Ussa, Tietoliikenteen ja tietotekniikan keskusliitto FiCom ry
- puheenjohtaja Sari Kokko, Vammaisfoorumi ry
- asiantuntija Sami Virtanen, Vammaisfoorumi ry

Valiokunta on saanut kirjallisen lausunnon:

- oikeusministeriö
- valtiovarainministeriö
- Digi- ja väestötietovirasto
- Vammaisten henkilöiden oikeuksien neuvottelukunta
- Posti Group Oyj
- Telia Finland Oyj
- Elinkeinoelämän keskusliitto EK ry
- Invalidiliitto ry
- Kuuloliitto ry
- Medialiitto ry

Valiokunnan lausunto LiVL 19/2022 vp

- Näkövammaisten liitto ry

VALIOKUNNAN PERUSTELUT

(1) Liikenne- ja viestintävaliokunta pitää esteettömyyden ja vammaisten henkilöiden yhdenvertaisten oikeuksien edistämistä erittäin tärkeänä.

(2) Asiantuntijakuulemisessa on tuotu esille, että kaupunki- ja esikaupunkiliikenteen liikennevälineiden kiinteiksi osiksi ajoneuvoa käyttöön otettaessa asennetut päätteet, kuten linja-autojen reittitietoja koskevat näytöt, tulisi sisällyttää esteettömyysvaatimusten soveltamisalaan. Saadun selvityksen mukaan lähtökohtana hallituksen esityksessä on kuitenkin ollut tässä vaiheessa pitäytyminen esteettömyysdirektiivin soveltamisalassa, jolloin voidaan myös välttää mahdolliset kansallisten poikkeamien aiheuttamat esteet sisämarkkinoilla.

(3) Valiokunta korostaa, että Liikenne- ja viestintävirastolle ehdotetut uudet valvontatehtävät vaativat uusia resursseja ja uudenlaisen osaamisen hankkimista. Valiokunta pitää erittäin tärkeänä, että viraston jatkuvasti lisääntyneet tehtävät otetaan huomioon myös viraston määrärahoista päätettäessä.

(4) Valiokunta painottaa, että tuotteiden esteettömyyttä ja saavutettavuutta koskevan sääntelyn läheinen yhteys edellyttää erityisesti eri valvontaviranomaisten yhteistyön toimivuutta ja velvoitteita koskevan viranomaisneuvonnan järjestämistä alan toimijoille. Ennen uusien velvoitteiden soveltamisen alkamista valvontaviranomaisten työ painottuu tiedottamiseen, neuvontaan ja standardoimistyöhön osallistumiseen. Valiokunta painottaa, että mikäli jatkossa pohditaan eri lakien valvontatehtävien keskittämistä, on erityisen tärkeää varmistaa valvontaviranomaisen resurssien riittävyys.

(5) Asiantuntijakuulemisessa on korostettu rakennetun ympäristön esteettömyyden keskeistä merkitystä ja tuotu esille, että esityksessä ei ehdoteta nyt voimaan saatettavan direktiivin tätä koskevaa sääntelyä. Saadun selvityksen mukaan kyseistä asiakokonaisuutta ja sen sääntelytarpeita on tarkoitus selvittää ja arvioida erikseen. Valiokunta pitää aihekokonaisuutta hyvin tärkeänä ja kiirehtii asian selvittämistyötä.

(6) Asiantuntijakuulemisessa on myös kiinnitetty huomiota siihen, että esityksen mikroryityksiä koskevat rajaukset jättävät lukumääräisesti valtaosan suomalaisista yrityksistä kyseisen sääntelyn ulkopuolelle. Huomioon ottaen sisämarkkinoiden toimivuuden valiokunta pitää kuitenkin perusteltuna, että esityksessä on noudatettu voimaan saatettavan direktiivin mikroryityksen määritelmää.

(7) Asiantuntijakuulemisessa on myös tuotu esille, että esityksen sähköistä kirjaa koskeva määritelmä jättää ulkopuolelle merkittävän osan sähköisistä kirjoista. Valiokunta pitää tärkeänä, että asiaa seurataan ja arvioidaan jatkossa sääntelyn kehittämistarpeita.

Valiokunnan lausunto LiVL 19/2022 vp

(8) Valiokunnan näkemyksen mukaan erilaisten tuotteiden esteettömyys kehittyy monilta osin merkittävästi esityksen myötä. Valiokunta kuitenkin korostaa, että esteettömyyden edistäminen vaatii jatkossa edelleen aktiivista jatkokehittämistä.

VALIOKUNNAN PÄÄTÖSESITYS

Liikenne- ja viestintävaliokunta esittää,

että talousvaliokunta ottaa edellä olevan huomioon.

Helsingissä 11.5.2022

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

puheenjohtaja Suna Kymäläinen sd
varapuheenjohtaja Ari Torniainen kesk
jäsen Pekka Aittakumpu kesk
jäsen Seppo Eskelinen sd
jäsen Janne Heikkinen kok
jäsen Petri Huru ps
jäsen Jari Kinnunen kok
jäsen Johan Kvarnström sd
jäsen Joonas Könttä kesk
jäsen Sheikki Laakso ps
jäsen Jenni Pitko vihr
jäsen Mirka Soinikoski vihr

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Juha Perttula